

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefracate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimesc.
INSEDATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schuler, Rudolf Mosse, A. Oppel's
Nachfolger; Anton Oppelk, J.
Hummelberg, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat. În
București: Agenca Lucus, Suc-
cursale de Roum-nie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețurile inserțiilor: o seriă
garmond pe o colônă 6 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reciame pe pagina a 3-a o
seriă 10 cr. sêu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LVII.

„Gazeta“ iese în mă-care zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
a administrațiunei, piața mare,
Târgul lui Nr. 30 etajul
1.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Unu esemplar 6 cr. v. a.
sên 15 bani. Inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 56.

Brașov, Vineri, 11 (23) Martie

1894.

La mórtea lui Kossuth.

Brașov, 10 Martie v.

Ungurii jălesc mórtea celui
mai mare agitator și revoluționar
al lor, Ludovic Kossuth.

Doliul general, ce i-a cuprins
pe toți, fără deosebire de partid
orî de clasă, la vestea tristă, ce a
sosit dela Turin, pietatea și vene-
rațiunea, cu care populațiunea ma-
ghiară îmbrățișeză și ași nume
Kossuth, este documentul cel mai
viu, că dictatorul de odinioară al
Ungariei a avut până în ultimele
sale momente cea mai mare înrî-
rire asupra mersului dezvoltării po-
litice a Maghiarilor, că faptele și
ideile lui au fost izvorul, din care
noua generațiã maghiară a su-
fărniciã, precum și spiritul intran-
sigent și exclusivist, ce-o conduce
ași în stăruințele și nisuințele ei po-
litice.

Kossuth a fost unul dintre
acei puținî norocoși omeni, cari, deși
au dus o viață mișcată și laborioasă,
au ajuns la o etate forte înaintată,
conservându-și puterile spirituale.
Nouăzeci și doi de ani a trăit ma-
rele agitator. De atunci, de când
s'a încheiat în mod fatal rolul
sên politic pe terenul patriei sale
și a fost silit a se refugia în stră-
inătate, au trecut 45 de ani. Timp
destul de îndelungat, în care pu-
tea să fiã uitate ranele, ce le-a fost
causată acestor țineri politica lui pã-
timașă, ce a culminat în războiul
civil sângeros din anii 1848/9.

Destinul însê a voit ca spiri-
tul pătimaș și exclusivist, ce l'a
fost deșteptat impetuosa lui fire
condusă de un fanatism extrem
național, nu numai să nu înceteze,
ci să trecă prin restituirea legilor
dela 1848 cu încetul și de sistemu
al statului modern unguresc, lu-
ându forma unei dogme de stat.

Și nu puțin a contribuit de
a da destinului acêsta direcțiune

Kossuth însuși, care din străinătate,
unde trăia încungiurată de nimbul
gloriei sale trecute și de miste-
riul expatriatului, cum îi plăcea a
se numi, a știut să nutrească mereu
în sinul poporului maghiar, a că-
rui idol era, spiritul și ideile, ce
le-a fost sădit el în inima lui în-
tre anii 1840 și 1848.

A lucrat și a agitat Kossuth
necurmat din afară întăiu, ca șef
al emigrațiunei maghiare, apoi după
inaugurarea dualismului, ca „neîm-
păcatul espatriot“, și a isbită a
câștiga simpatii în statele apusene
pentru cauza Maghiarilor și, ceea
ce era pentru el și mai mai pre-
țios, a reușit a recuceri inimele
compatrioților săi maghiari și a i
face să asculte la vorbele lui ca la
un oracul, ce le vestea sôrtea vii-
tore. Turinul era un fel de Mecă,
unde perigrinau adoratorii lui ma-
ghiar, ca să audă glasul patriar-
chului lor și să capete binecuvên-
tarea lui.

Atât de mare și magică putere
a exercitat personalitatea lui Kos-
suth în decursul celor 45 de ani
al esiliului său involuntar și vo-
luntar, și în acêsta s'a documen-
tat mai ales marea sa dibăciã po-
litică.

Cine ar mai fi crezut, că după
catastrofa dela Șiria (Vilagos) va
mai pute reinvia vre-odată spiritul
lui Kossuth în Țera-ungurescã? Și
totuși s'a întâmplat necredibilul,
cãci astăzi, după un jumătate de
stăpânesce, acêsta politica în acêsta
țera.

Pe lângă Kossuth, au contri-
buit multe, forte multe, ca acêsta
să potă fi cu puțință.

Popularitatea, de care se bucu-
rau luptele de emancipare ale Ma-
ghiarilor în Europa, erau insoțite
de o estorimă popularitate a politi-
cei austriace, care n'a știut să-și
câștige în nici o parte, nici în afară,
nici înăuntru, adevărați amici, pentru
că a fost tot-deuna ambiguă și șo-

văitoare, tot-deuna a dată cu o mână
și a luat cu alta, tot-deuna a nu-
trit în neînțelegerile și a deșteptat
neîncrederea în scopurile ei finale.
Energia și curagiul, cu care Ma-
ghiarii căutară a se folosi de toate
situațiunile critice ale monarhiei,
spre a stôrce tot mai multe și mai
mari concesii în favoarea lor, îi
făcură cu timpul stăpâni ai situa-
țiunei și, pre când lor li se da cea
mai mare încredere dela Viena, pe ô-
rele celelalte din regat nu întem-
pinau, decât nepăsare, invinuirii și
suspițiunii de tot felul.

În asemeni împrejurări, mai
pote fi mirare, că cu încetul a în-
colțit din nou sêmênța de netole-
ranță națională, aruncată de Kossuth
în periodul dinainte de 1848 și că
s'a putut forma din nisuințele lui
de a contopi toate rasele într'o sin-
gură națiune maghiară și de a crea
astfel un stat național maghiar
o formulă de guvernament și de
legislațiune, ce se exprimă ași prin
cuvintele „ideã de stat maghiar?“

Mai lipsea numai independența,
și pentru acêsta a fost Kossuth cu
trup și suflet, dăr vedend și cu-
noscând marile greutăți, ce se opu-
neau realizării acestui viș al lui,
el preferă a rămâne în esiliu și a
pregăti de acolo terenul pentru
viitor. I-a și succes a face ca par-
tida așa numitilor „independenți“
să fiã cea mai numerosă după cea
guvernamentală și să esereze o in-
fluință tot mai mare în dietă.

În cei patruzeci și șapte de ani,
ce ne despart de revoluția din
1848/9, Kossuth cu ai săi a lucrat
bărbătesce, ca să crească noua gene-
rațiã maghiară în ideile lor atât
de vrășmașe și periculoase naționali-
tății poporelor nemaghiare. Lucra-
tu-s'au ôre și din partea bărbatilor
noștri politici, pentru ca tînêra nô-
stră generațiã, care a cunescă pe de-
plin serioșitatea acestei noue vic-
torii a doctrinelor kossuthiste, și
să nu se mulțumescă numai de-a le

lua în ris, pe cuvântul, că ele
sunt basate pe-o utopiã?

Nu este locul de a ne ocupa
aici cu acêsta cestiu. Am voi-
tă să arătăm numai puterea, ce a avut
Kossuth asupra Maghiarilor fiind
în viață, și ce-o va ave asupra lor
spiritul sădit de el, și după
morte.

Kossuth a fost apostolul libertății
maghiare exclusive, ce numai pe rui-
nele libertății națiunilor nemaghiare
din regat se poate înălța. El, care
a odrăslit dintr'o familiã slovacă,
ura pe Slovaci, ura orî-ce dezvoltare
ce nu era maghiară. A fost un
mare propagator al ideii de fră-
țietate și de egalitate civilă, dăr un
dușman de mórte al egalității na-
țiunilor, al adevăratei îndreptăririi
naționale.

Pentru ca să facă cu neputință
acêsta egală îndreptărire, el făc
concesiuni aristocrației maghiare în
legile dela 1848, cari prejedecau
principiilor liberale și de egalitate
ce le propaga, și s'a făcut luntre
și punte ca Transilvania să fiã con-
topită cu Țera ungurescã.

Șovinismul violent și nesufe-
rit, ce bântuie ași acêste țeri este
opera lui Kossuth, politica de ma-
ghiarisare forțată, ce se face ași în
Budapesta, este politica lui.

Cu el se duse din acêsta lume
cel mai mare contrar al naționa-
lității nôstre, dăr n'a dus cu sine
în grôpă și ura și netoleranța, ce a
nutrit o mașină de naționalitate, ci a
lăsat o moștenire generațiilor
de ași.

Când va face loc acêsta ură și
netoleranță unei adevărate simpatii
și bune înțelegeri între națiunile ace-
stui regat?

Românii și tripla alianță.

În numărul său dela 20 Fe-
bruarie, marele diar german „Frei
Deutschland“, publică în fruntea
colônelor sale un articol intitulat
„Tripla alianță și Români.“

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Un foc în deșerturile nord-americe.

După Marryat.

Petrecusem o cêtă de Indieni până
la delta riului Trinitas, și urmam de câte-
va zile deja calea în direcția riului Ca-
bin. Doi prietini și cinci Americani, cari
se întorceau din Texas, completau socie-
tatea noastră. Teritoriul, care l'trau socie-
tatea noastră, era forte stricată prin crepături enorme, pe
cari adeseori trebuia să le ocolim în de-
părtări de miluri, neputându trece de cea-
laltă parte, și când coboram uneori în
adâncimea acestor prăpastii, abia aflam
ceva apă nămolosă, pe care și caii noștri
n'o beau, decât în casu de necesitate
imperioasă.

Noi contasem cu siguranță, că masa
ne voră oferi o friptură minunate de bi-
volț; dăr ni-am înșelat, căci deși căle-
toriam prin inima țerei, care de obicei
este parcusă de grupe de bivoli, totuși nici

măcar unul singur nu se arăta în calea
noastră.

Tot așa de puțin ni-am putut
bucura de vr'un alt vânat; dăr, și mai
caracteristic — nu observam nici chiar
vr'o brôscă, sêu vr'un șerpe, ér într'o sêră
eram așa de sdrobiți de fôrme și fără de
nici o provisie, încâtu rodeam tutun și
bucăți de piele în cășum hotărîre, ca
la casu, de că nici diua următore nu va fi
mai favorabilă — să tăiem unul din caii
noștri.

În nôptea acêsta, ca și când trebuia
să golim întregul pahar al suferinței,
nu puturăm închide nici unul ochii, și
astfel petreceam timpul cu fel de fel
de istorii aventuriöse despre sêlbatic, co-
loniști și plantațiuni, când de-odată observă
de depărtatul orizont, o zare roșatică, ce
în deșerturile aceste se părea prevestitorea
răsăritului de sôre.

— „Câte cêsuri avem?“ întrebă ui-
mit; „timpul n'a putut dôră să sbóre
așa de repede!“

— „Este o ôră“, răspuse unul din
tovarășii mei.

— „Curios“, dîsei, punându-mi în a-
celași timp urechia la pământ, căci în-
cepeam a presimți ceva sinistru.

Nu auțiam decât suflarea vântului,
care se'ndea șuerându prin erba uscată,
a deșertului, observam însă cum caii nô-
ștri tradau o neliniște particulară. Imi fă-
ceam fel de fel de închipuirii, când în
fine presupunend, că ei ar fi simțit pôte
apropiere de lupi, îi legarăm mai aproape
de focul nostru.

Curend după acêsta, vântul deveni
de-odată puternic. Eu ascultai din nou,
descoperind cu grôză același vuet înă-
dușit și depărtat — precursorul caracte-
ristic al cutremurelor de pământ, sêu al
trăpăului sêlbătăcimelor luate în
gônă.

Caii simțeau, ca și noi, pericolul, și
săriau rânchezându înspăimântător.

— „Susu fraților!“ strigai îndată.
„Susu, nu avem timp de pierdut. Prai-

ria e în flacări și bivoli îngrozii au luat
deja direcția câtră noi.“

Toți se ridicară, fără de nici un cu-
vânt. Fiesce-care simția pericolul situa-
ției proprii, ce ar fi putut să mai dică?
Mai scurt decât într'o minută, caii erau
gata — și noi galopam cu frê slobod, lă-
sându-ne conduși singuri de instinctul
cailor, pe întinderea deșertului.

Astfel, fără rêsuflet, alergarăm ne-
slăbind timp de aproape o ôră, dăr graba
nu părea a ne putea aduce mântuirea. Sim-
țiam deja tremurând pământul în urma
noastră, ca și când mii și mii de copite l'ar
bate cu turbare. În curend distingeam
mugitul îndepărtat al bivolilor, și în
același timp urletul pătrunzător al pan-
terelor.

Atmosferă grea, înădușitoare, și flacări
acoperiau deja aproape jumătate din ori-
sontu. Sêlbătăcimile alergau în cursu ager
spre noi. Vedeam vânat de tot felul,
trecend pe dinaintea noastră. Căprioare se
aruncau printre pantere și lupi, cerbi și an-
tilopi sburau asemenea săgeților pe di-

Diarul, după ce constată, că cercurile alianței trebuie să-și dea bine seamă de puterea de acțiune a fiicăruui stat aliat, amintesc un articol al diarului francez „Le Figaro”, în care se dicea, că dela întrevăderea dela Toulon, România ar fi încetată a mai fi un rădăm al alianței triple.

Este însă adevărat — continuă diarul german — că de vre-o trei ani abia trece o zi, fără ca întreaga presă română să nu-și manifesteze nemulțămirea. Precum se știe, poporul român este cel mai compact între nenumăratele popoare din Orient. Trebuie să accentuăm, că deși România nu numără decât vre-o 5 milioane și jumătate de locuitori, numărul tuturor Românilor se ridică la cifra de 11 milioane.

Pentru-că în afară de regat, juru împrejurul Carpaților și în lăuntrul Ungariei, Românii supuși imperiului austro-ungar numără la trei milioane și jumătate; sub stăpânirea rusă mai sunt 1.200.000, iar restul este risipit prin Macedonia, Serbia, etc.

Din toate manifestele, memorandele și broșurile, ce ne sosesc din România, se vede, că Românii protestă în contra orî și cărei apropiări de colosul dela Nord, der în același timp Românii declară, că niciodată ei nu vor duce un război alături cu aceia, cari sub scutul triplei alianțe, caută să nimicescă trei milioane de Români, cari din vechime locuiesc în mase compacte în întregul răsărit al Ungariei, adică în Transilvania, Bănătu, Maramureș și Crișana.

În toate apelurile lor, Românii stăruiesc a dovedi, mai ales Germaniei, cătu de importantă este pentru noi a ține seamă de ceea ce se petrece în Austro-Ungaria; mai mult: Românii cred a împlini o datorie arătându-ne, că întreaga Austro-Ungaria este așezată pe un vulcan, care amenință a izbucni în fii-care moment: vulcanul celor naționalități nemulțămite.

Etă cauza pentru care observăm, nu himbare, ci o răcă în politica Româna față cu tripla alianță. Această răcă nu datăză însă dela întrevăderea navală dela Toulon, ci de trei ani de zile; nu pentru-că România vede o slăbiciune în tripla alianță, ci pentru-că apără trei milioane de frați ai săi, a căroră situațiune o vom espune în curând, pentru-ca să arătăm cătu de motivate sunt protestările Românilor.

Er decă contrarii noștri Francezi și Ruși, caută a dovedi, că statele până acum amicale triplei alianțe, se depărtează de ea, apoi este datoria noastră, a Germaniei, de a cerceta, decă acesta este adevărat, și decă există nemulțămiri; a cerceta, cari sunt cauzele lor; decă sunt mijloce de îndreptare, și cari sunt acele mijloce.

Decă e adevărat, că întrevăderea na-

vală dela Toulon a operat o schimbare în politica română, trebuie, ca prietini ai Românilor, să îndoinim interesarea noastră pentru a cerceta nemulțămirea țerei; care dela 1866 are un Hohenzollern în fruntea sa și face o politică cu minte și cumpănită în schimbăciosul Orient; trebuie să recunoșcem nemulțămirea celui popor românesc, care este cel mai compact și cel mai numeros spre răsăritul triplei alianțe.

Aceste cauze le vom analiza mai târziu, și de-ocamdată vom numai să atragem atențiunea compatrioților noștri la punctele de sub întrebare.

„Figaro” se mândrește, că poporele amice nouă ne părăsesc spre a se apropia de Franca; ei bine, presa germană trebuie să pună degetul pe rana, ce s'a făcut amicilor noștri din Sud-Ost; trebuie să ne gândim mereu la situațiunea acelor regiuni, trebuie să stăruim, camotivele nemulțămirilor lor să înceteze și să arătăm, că prietini noștri pot conta pe ajutorul nostru.

CRONICA POLITICĂ

— 10 (22) Martie

„Politik” de alaltieri dice, că elu a accentuat încă dela început, că guvernul unguresc, cu proiectele sale bisericesc politice, a avut în vedere numai scopuri de maghiarisare. Acum, dice „Politik” întăresce acesta fără genare și „Pesti Hirlap”, fôia oficiasă de cea mai ponderasă sortă, care într'unul din numerii mai noi dice: „Unitatea națională maghiară este aceea, la care tindem, și căsătoria civilă obligătoare este un mijloc pentru acesta. Maghiarul are dreptă a pretinde, ca între marginile țării în fine să nu mai fie nici Valahii, nici Sărbii, nici Sași, ci numai Maghiari.” — Ce dicu la această mărturisire deputații Sași, întrăbă „Politik”, cari s'au pus servițiiile la dispozițiunea domnului Wakerle?

„Kölnische Zeitung” află din parte competentă, referitor la ajustarea nouă a armatei germane, că micșorea poverii infanteriștilor, și uniformarea corăspunătoare, ordonată de împăratul, se promovează de către ministrul de reselă. Comandele generale, întrebate fiind asupra părerii lor, au trimis raporturi favoritoare, și corăspunătoare intențiunilor ministrului, așa că se vor statori 120 cartușe, 50 obiecte de inginerie pentru fii-care companie, și cartușe de fier pentru două zile. Infanteristul va căpeta câte-o bajonetă, ca și cum este în usă la infanteria rusă.

Consiliul de stat din Petersburg a finit în 18 l. c. consultările asupra convenției comerciale ruso-germane. În cursul aceloră dezvoltă cu deosebire directorul despărțământului comercial, senatorul W. S. Kowalsky, avantajele stării nouă. La finea consultării ținu Wyseh-

negradski o vorbire, în care dice, că convenția comercială este unul dintre cele mai strălucite acte a Țarului.

În curând se vor începe pertractările asupra unei convenții comerciale italiano-francez. Impulsul la acesta l'a dat încheierea convenției comerciale ruso-germane, căci precum Rusia față de Germania, chiar așa și Franca față de Italia, va trece cu vederea poziția ei în tripla alianță.

Din Bruxelles se anunță, că în starea politică a intrat o fasă nouă. Regele a provocat telegrafice pe guvern să-și retragă proiectele de alegere și cele despre amânarea alegerilor. Demisiunea cabinetului va primi-o. E vorba să se constituie un minister neutral, care înainte de toate va lucra pentru disolvarea parlamentului.

Ludovic Kossuth.

(1802—1894).

După o bolă grea de două săptămâni, Ludovic Kossuth a încetat din viață Marți la orele 11 din noapte, în etate de 92 ani.

Elu s'a născut la Monok, comit. Zemplin, la 1802, dintr'o familie slovacă. La 1826 Kossuth a îmbrățișat cariera de avocat; la 1831 se aședă în Pesta, er în 1832 debută, ca politician, în dieta din Pajun. În timpul acesta înflință elu, cu concursul lui Wesselényi, două zile sub numirea de „Dieta”. În zilele acestea elu făcea darea de seamă a adunării contribuind astfel la dezvoltarea sentimentului național și politic al Ungurilor. Zilele însă n'au trăit multă, căci la 1840 au fost secustrate, er redactorii osendiți la 4 ani închisore. Au fost însă amnestiați, din care incident Ungurii entuziasmați au deschis o colectă națională pentru Kossuth.

În anul viitor, la 1841, Kossuth a scos diarul „Pesti Hirlap”, prin care își câștigă mare trecere la Unguri, în urma ținutei energice a foii. După 3 ani însă, la 1844, Kossuth s'a retras dela „Pesti Hirlap” și până la 1847 s'a ocupat cu negoțulu. În 1847 comitatul Pesta l'a ales deputat, și în calitate acesta espune elu în dietă programul revindicărilor politice: desrobirea țerănilor, desființarea clăcei și libertatea pressei.

După căderea lui Metternich, guvernul austriac numi pe arhiducele Stefan de palatin (vice-rege) al Ungariei, decretându-se, ca regatul să aibă administrațiune deosebită. Astfel se constitui un ministeriu unguresc, sub președinția lui Batthyany și în care Kossuth avea portofoliul de finanțe.

În 22 Septembrie 1848 Kossuth fu ales președinte al comitetului de apărare al țării, căci se prevedea izbucnirea războiului civil în Ungaria. În calitate acesta

elu deveni în curând adevăratul dictator al Ungariei. Om de un temperament ager și neliniștit, merse din district în district pentru a organiza armate, ca să respingă invasiunea austriacă. Disolvându-se dieta unguresc prin manifestul imperial dela 3 Octombrie 1848, erupse și revoluțiunea.

Austriacii năvăliră asupra Pestei, în noaptea de 4 spre 5 Ianuarie 1848, sub comanda lui Windishgrätz. Kossuth vedându-se strimtorat, părăsi Pesta și se refugiă la Debrețin, unde în 4 Aprilie, la propunerea lui, casa de Habsburg s'a declarat de detronată, s'a proclamat independența Ungariei și Kossuth a fost ales de guvernator.

Revoluția izbucni acum pe totă linia. În Ardeal opera Bem, în Ungaria Gorgey. Succesele celui din urmă atinseră neplăcută ambiția lui Kossuth, care-lu invidia mai ales pentru talentele sale belice și pentru influința, ce o avea asupra elementului maghiar. După-ce armatele unguresc au fost învinse la Timișora, Kossuth lăsă în sarcina lui Gorgey operațiunile belice, cari s'au sfârșit cu memorabila capitulare dela Șiria (Vilagos).

Contra sfaturilor lui Bem, Kossuth plecă spre Constantinopol, der a fost arestat de către autoritățile turcesc, mai întâi în Vidin, apoi a fost dus la Kju-tahija, în Asia-mică, de unde la 1851 a fost liberat în urma reclamației guvernului Angliei și Franței.

A umblat apoi mult prin America, Italia și Anglia, stabilindu-se la Londra în 1852. La 1859, când a izbucnit războiul italian, a intrat în înțelegere cu împăratul Napoleon, pentru a provoca o insurrecțiune din Italia în Ungaria, der planurile lui au fost zădărnice prin pacea dela Villa-franca. S'a întors apoi erăși la Londra, er în urmă s'a dus la Turin, unde l'a urmat nevasta și copiii.

La 1867 a fost amestiat, der a refuzat a veni în patriă, rămând la Turin până la morțe.

Zilele unguresc, ce le-am primit ași, au apărut în dolu.

Alaltieri totă — cum estimăm în „Budapesti Hirlap” — Wekerle a primit o telegramă dela cancelaria cabinetului din Viena, care cere, ca Kossuth să nu fiă înmormentat pe speșele camerei deputaților.

Se șoptesce, că monarhul ar fi dicit lui Wekerle, că după-ce Kossuth nu s'a întors în patriă nici chiar în urma amestiei dela 1867, Corôna nu pôte să-și dea învoirea la o lege, care ar reclama sancționarea.

Grea este apoi cestiunea înmormentării lui Kossuth. Familia lui, după cum se telegrafiază din Turin, dorește să-și aduse rămășițele pămăntesc în Ungaria. Der fiindcă nu e speranță, ca guvernul să se învoiesc cu așa ceva, partida independentă a adunat 2000 fl. pentru îmbalsamare și 20,000 fl. pentru înmormentare, eventual pentru transportarea cadavrului în Ungaria.

În Turin Kossuth va fi reținut trei zile. Senatul orașului Turin a împărțit familiei, că va face lui Kossuth înmormentare pomposă pe cheltuiala orașului și bustul i-se va aședă în Pantheon.

Corpul ilu va îmbalsama profesorul Chiarini din Milan și Ramello, medic în Turin.

Lângă patul de morțe al lui Kossuth steteau fii săi și familia Ambrozovici. Înainte de-a expira, a prins mână contelui Gabriel Károlyi.

Mâne se va ține o ședință a parlamentului, la espresa dorință a kossuthiștilor. Se dice, că în această ședință se va espresa doliul și condolențele dietei. Nu se va lua însă nici o dispozițiune deosebită, care se reclame aprobarea Corônei.

În partida liberală se nutrește temerea, că se vor ivi mari incurcătură, — ba e vorba chiar, ca Wekerle să-și dea dimisia.

nainte-ne, și ici coala se amesteca deja câte un bivolu, seu un cal singuratic, printre mulțime.

Zăduful crescea pe fii-care moment; respirația ni-se îngreuna. Într'aceea vultul venia mai apôpe, tot mai aprôpe în urma noastră. În fii-care moment auziam gemet și urlet atăt de pătunător, încât cail noștri, în mijlocul turmentului cursu, se opriră tremurând. Der peste puțin timp îndemnul spre mântuire învinge grôza și ei grăbiau, ca turbați, înainte.

Massa animalelor greoie și mai puțin greoie, înainte deja cu furie înfiorătoare spre noi. Bivolii și cail sălbatic formau, împinși peste olaltă, o grămadă neagră și uriașă în cuprins de mai multe miluri. Orizontul părea întunecat de mulțimea animalelor îngrozite, cari erau abia două miluri englese departe de noi.

Cail noștri nu mai puteau. Ne credeam perduți. Numai câteva minute, și totul era să fi sfârșit. În momentul acesta plin de orôre, St. G., un vênător

dibaciu și cu multă experiență, își ridică vocea puternică și poruncitoare. Elu stete deja adeseori în fața morții, și privindu-lu cu toții, citeam o putere neasămănată în mina și privirea lui, care între aceste împrejurări de grôza nu putea decât să ne insufe nouă rezistență.

— „Descălecați!” strigă elu. „Dați batistele vouștre și totă ce ia flăcări. Curând, curând! Intârziere de-o secundă numai — pôte să ne coste viața.”

Cu aceste cuvinte aprinse elu, prin o descărcătură de pistol, o bucată de escă, la care adăugând o mână de ierbă uscată, isbuti să aprindă un foc. Pe acesta apoi aruncă elu, fără întârziere, batistele noastre, er noi, la ordinul seu, rupeam cu repeziune erbă uscată și-o aruncam peste flăcări. Nu trecură nici trei minute și focul se învâpăise puternic.

Massa de bivoli fugători se apropia cu vijătu fioros, ca și o lavă înspăimântătoare, către noi. Observând însă focul nostru înaintea lor, mugeau de spaimă și turbare, și resistând se mbulziau îndărăt, fără a-și schimba însă direcția cum calcu-

lasem noi. Cetele lor se rostogoliau și se îndesuiau peste-olaltă apropiindu-se tot mai mult, er noi deosebiam deja cornele, picioarele, chiar și spuma albă, care le curgea pe piept la vale. Totă mai deslușite deveniau staturile lor masive — ne despărțiau numai puține sute de metri.

Gândul de a fi zdrobiți de copitele acestor monstri, cari cu miile se apropiu în fii-care secundă, — era teribil. Deodată ne deșteptă o trosnitură puternică din amțela, care ne stăpăna... o esplosiă. Într'un moment hotăritor, aruncă G. St. provisia noastră de spiritușe peste flăcări, cari ca fulgerul se înălțau într'un vârtej neasămănat.

Pămăntul părea că tremur de o mișcare violentă, și eu vedeam cum bivoli de dinainte, și cu ei întreaga colonă, se întorc în fugă nebună spre direcția contrară.

(Va urma.)

SCIRILE ȚILEI.

— 10 (22) Martie.

D-șora Henriette Bataillard, fiica rețetului floromân Paul Bataillard, a adresat studenților români din Paris următoarea scrisoare: „Domnilor studenți! Permiteți fiicei floromânului, care a răposat, a vă exprima aici profunda sa mulțumire, precum și a mamei și a sorei, pentru dovada de sentimente, ce ați arătat față cu memoria lui Paul Bataillard. Vă îndur să depuneți aici pe scrierul său frumoasă vestră corună cu colorile naționale, și fostă, d-lor, reprezentațiunea vie a convingerii, care n'a încetat de-a exista, în statornicia și fidelitatea caracterului românesc. Generațiunea Vestră n'a uitat lucrările generațiunii precedente. D-lor, faceți onore țării d-voștre, Nouă ni-o faceți și mai scumpă, Vă mulțumesc. Paris, 7 Martie 1894. Henriette Bataillard“.

— o —

Spălarea picioarelor la curtea din Viena. Obiceiul spălării picioarelor la curtea din Viena, în Joia mare a fiă-cării an, s'a ținut și de astădată. Ar fi trebuit să se spele picioarele la 12 bărbați bătrâni și la 12 femei bătrâne, deorece însă M. S. împărătesa se află de prezent în Riviera, spălarea picioarelor femeilor nu s'a putut săvârși. Obicinutele cadouri însă le-au căpătat și femeile, ca și bărbații. Într-un grup de bătrâni se află un bărbat, despre care se dice, că e de 161 de ani; totuși atât de bătrân se dice, că e și o femeie.

— o —

Rugăciuni pentru Kossuth. În ziua, în care Kossuth trăgea de moarte, Jidanii din Budapesta, tot-deuna „patrioți“ și „naționali“, au ridicat rugăciuni pentru Kossuth în toate sinagogele din capitala ungurească.

— o —

Un succes antisemit. Din Graz, se comunică: Antisemitismul, căruia presa jidovăscă mereu îi cântă vecinica pomenire, din zi în zi câștigă totuși mai mult teren, mai cu seamă în provincii. Astfel, țările din urmă, fiind în Graz nise alegeri suplimentare comunale, partidul liberal a fost învins de cel anti-semit. Der și altminte, în contactul social și comercial, Jidanii sunt atât de ocoliți, încât imigrația jidovăscă a încetat cu desăvârșire. Mulți jidani din provincie se întorc la Viena.

— o —

Școlile bulgare din Macedonia. „Pol. Corresp.“ află din Constantinopol, că în urma raportului amănunțit al marelui vizir în privința școlilor bulgare din Macedonia, Sultanul s'ar fi exprimat în favoarea menținerii statului quo ante, și ca să înlăture orice motive de agitație în populația din Macedonia, o înțelegere între Pörtă și Exarchul bulgar ar fi iminentă. — Aceeași foie află din Sofia, că plecarea părechi princiare în streinătate e așteptată dintr-un moment în altul. S'ar pute, ca să se efectueze chiar mâine; destinația este necunoscută.

— o —

Nihilistii în Rusia. Rusia pôte fi liniștită, că anarchismul nu-i amenință ordinea publică. Der o hidră și mai teribilă, mai înfricoșată, îi urmărește mereu actuala-i ordine de stat, — nihilismul. Și góna în contra nihilismului este colosală în întinsul imperiu rusesc, der cu toate acestea el totuși nu încetăză a-și ridica din când în când capul. Așa, se anunță din Moscva, că într-o comună apropiată, Bogorowsco, în casa unui țeran, s'a descoperit o tipografie secretă. Făcându-se perchișia s'au secvstrat vre-o 10,000 de exemplare dintr-o broșură revoluționară. Acestă descoperire a avut de rezultat arestarea a o mulțime de persoane înalte în Moscva. Poliția crede, că a dat de urma unei întinse asociații revoluționare.

„ALBINA“.

Raportul consiliului de administrațiune către adunarea generală a acționarilor din 30 Martie 1894.

Domnilor acționari! Este știut, că anul expirat peste tot a fost anormal din punct de vedere financiar, er pentru institutele de bani din provincie—avisate la creditul institutelor mari din capitală—fôrte periculos, pentru-că în urma lipsei de numerar, care a dominat cea mai mare parte a anului, de repețe ori li-s'au urcat interesele la escompt în mod est-ordinar și li-s'a redus creditul pe neașteptate. Un lucru acesta, care cu clientele din provincie, avisate aproape exclusiv la produsele agronomice, într-un an cu recoltă slabă și cu prețuri mai slabe, cum a fost cel expirat, fôrte cu greu și numai cu mari sacrificii se pôte escuta.

Institutul nostru, din precauțiune, încă dela începutul lui Mai, când abia se puteau observa presemnele crizei financiare, care a început în Iunie și s'a continuat treptat până în Februarie a. c. a început a-și restringe afacerile nou, reflectând și pe clientela sa moderatiune și la observarea punctuală a condițiilor de amortisare.

Resultatul acestor măsuri profilactice luate la timp a fost; că noi din un an rău economic, Vă putem prezenta un bilanț, cu interese restante reduse și cu interese anticipate urcate, în care interesele anticipate facu duplul celor restante (94,952 fl. 22 cr. față cu 47,403 fl. 76 cr.); că, folosindu-ne și de rezervele noastre în efecte publice, ni-a succedat a învinge nu numai toate greutățile provenite din criza generală financiară, der am învins cu înlesnire și greutățile provenite din criza locală, care pe neașteptate a surprins piața noastră cu finea anului trecut; și pe lângă acestea am scăpat de pericol și pe băncile, cari reescomptăză la noi, susținându-le creditul, de care aveau neapărată trebuință, care cu 31 Decembrie se urea la cifra de fl. 1.800,000, pe când alu nostru reescompt pasiv era întregu numai de fl. 456,000.

Crisa locală amintită mai sus a fost provocată de falimentul a cinci case comerciale din loc, dintre cari două din cele mai vechi și mai bine acreditate la toate băncile din patriă, au urmat pe neașteptate și rapid una după alta în săptămâna ultimă a lunii Noemvre a tr.

Panica, ce au produs aceste falimente în piața noastră, a fost ostra-ordinară, afacerile noastre însă n'au suferit nici o jignire, încrederea publicului în soliditatea institutului nostru a rămas neclintită.

Este natural, că nici institutul nostru, al cărui cel mai dezvoltat ram de operațiune este escomptul, n'a putut scăpa neatins de aceste falimente. Der nici pe departe nu a fost atins în măsura răspândită chiar și prin țare din partea acestora, pe cari prosperarea și soliditatea noastră îi supăra. Și considerând, că polițele noastre sunt toate cu mai multe subserieri, sperăm, că perderile, ce din acest incident le vom ave la escompt, vor fi neînsemnate, cari se vor achita din fondul special de rezervă fără de a-lu altera în mod simțitor. Am avut perderi și în scrisuri fonciare proprii de fl. 6000, cari erau depuse spre vânzare la una din firmele falite, der acelea s'au și amortisat deja în contul efectelor și avem prospecte bune, că o parte însemnată a acestor sume se va restitui fondului special de rezervă din partea respectivei masse concursuale.

Nici o mirare n'ar fi, decât într'astfel de împrejurări în toți ramii de operațiune am fi dat înderăt, asta însă nu s'a întâmplat, ci din contră, în ramii principali am progresat și în anul expirat. Și anume: depunerile spre fructificare au crescut cu 90,000, escomptul de cambii cu fl. 470,000, imprumuturile hipotecare cu fl. 77,000 și mai virtos, în urma operațiilor fôrte estinse din semestrul prim, am obținut un profit net cu fl. 28,000 mai mare decât în anul precedent.

am obținut un profit net cu fl. 28,000 mai mare decât în anul precedent.

Din fondul special de rezervă s'au amortisat în cursul anului fl. 2200 dubioase, și totuși a crescut din resursele sale cu aproape fl. 20,000, la care efectele, chiar și după amortisarea sumei de fl. 6000 amintită mai sus, au contribuit cu fl. 16,000 profit de curs.

Cu adencă durere Vă notificăm, că ilustrul bărbat Georgiu Barițiu, fostul președinte al Academiei române și al „Asociațiunii transilvane“, er dela anul 1878 până la moarte membru și vice-președinte al consiliului nostru de administrațiune, a trecut la cele eterne în 2 Mai 1893, er în 26 Ianuarie a. c. a răposat Dr. Aureliu Maniu, notaru public reg. în Oravița, membru fundator al institutului nostru și dela înființarea institutului până în ziua morții, membru al consiliului de administrațiune.

Ambii decedați și-au câștigat merite neperitoare pentru institut.

Direcțiunea și-a făcut datoria la timpul său, er acum Vă rog și pe D-vostră, ca la rândul său să dați expresiune, la procesul verbal, durerei, ce cu toți o simțim din aceste triste incidente. Locurile devenite vacante prin moarte amintită s'au suplinit în sensul §-lui 37 din statute în mod interinal cu d-nii Ioan Papiu, protopresbiteru gr. or. și Dr. Nicolau Vecerdea advocat în Sibiu, avend D-vostră a-le îndeplini definitiv estăți prin alegere.

După ordinea vechimei, est din direcțiune domni Simeon Damian și Pantoleon Lucuța, deci de astă-dată se vor alege patru consilieri în direcțiune, și anume: succesorul lui Dr. A. Maniu cu mandat pe 4, a lui G. Barițiu pe 3, er ceilalți pe 6 ani.

Asemenea espiră cu ziua de astăzi și mandatul membrilor comitetului de supraveghiere. Veți binevoi deci a alege pe 3 ani 5 membrii în acest comitet.

După acestea dați-ne voi să Vă espu-nem mișcarea operațiilor principale în cursul anului 1893 și comparațiunea lor cu acele ale anului precedent.

Depunerile:

Cu finea anului 1892 erau la institut 6503 depunerii în sumă de 4.867,979 fl. 41 cr.; în cursul anului 1893 s'au mai făcut 2232 depunerii în sumă de 3.583,056 fl. 32 cr. Deci starea totală a fost de 8735 depunerii în sumă de 8.451,365 fl. 73 cr. Din acestea s'au ridicat 1916 depunerii în sumă de 3.492,773 fl. 57 cr.; rămend starea lor cu 31 Decemvre 1893: 6819 depunerii în sumă de 4.958,262 fl. 16 cr. cu 90,292 fl. 75 cr. mai mult decât în anul precedent.

Clasificate după sumele depuse, ni-se presintă următorul tablou: dela 50 cr. până la 10 fl. la centrală 665, la filială 290, total 955; dela 10 fl. până la 50 fl. la centrală 890, la filială 310, total 1200; dela 50 fl. până la 100 fl. la centrală 560, la filială 190, total 750; dela 100 fl. până la 500 fl. la centrală 1495, la filială 555, total 2050; dela 50 fl. până la 1000 fl. la centrală 484, la filială 198, total 682; dela 1000 fl. până la 2000 fl. la centrală 403, la filială 172, total 575; dela 2000 fl. până la 5000 fl. la centrală 275, la filială 126, total 401; dela 5000 fl. până la 10,000 fl. la centrală 85, la filială 45, total 130; dela 10,000 în sus, la centrală 57, la filială 19, total 76. Total 6819.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Turin, 21 Martie. Cadavrul lui Kossuth, după îmbalsamare, care s'a făcut ași, a fost transportat în casa rece. Cu privire la înmormântare nu s'au luat dispozițiuni, căci se crede, că rămășițele lui Kossuth vor fi duse în Ungaria împreună cu cele ale nevastei și fiicei sale.

Budapesta, 21 Martie. Ediția separată de ași a lui „Magyarország“ spune, că Vineri la orele 11 a. m., dieta va ține ședință. Parlamentul

și va exprima numai condolență protocolară. Camera nu va depune corună pe cosciugul defunctului, nici nu va fi reprezentată prin deputați la înmormântare. Guvernul însă n'are nimic contra, decât singuraticii deputați vor depune cunun și vor participa la înmormântarea lui Kossuth.

DIVERSE.

Pachetul de pansament în armate.

Spaniolii, după întorcerea dela Mellila, discută mult asupra foloselor și inconveniențelor adoptării unui saculeț de pansament individual în armata lor. Cestiunea antisepsiei chirurgicale, privită din punctul de vedere al aplicării sale imediate pe terenul de luptă, a fost resoluțivă în cele mai multe armate europene prin adoptarea unui pansament de câmp de bătae. Ideia de a aproviziona pe fiă-care soldat cu un mic material de pansament, pentru a preîntâmpina lipsa aprovizionamentelor sanitare, nu este nouă. Englezii încercaseră de a-l aplica în Crimeea mai întâi, apoi în Egipt, și rezultatele ce ei obținuseră erau atât de încurajătoare, încât Rușii, la rândul lor, întrebunțară aceleași proceduri în timpul războiului ruso-turc, în marele folos al răniților. Aceste rezultate, bine constatate deciseră atunci pe Germani a reglementa un „saculeț de pansament“; Italia, Austro-Ungaria și Belgia o imitară apoi pe dată. În Franca nu se deciseră așa repede. După mai multe argumentări pentru și contra, părerea favorabilă a unei oclosurei repede a rănilor pe câmpul de bătae, prevală și „un pachet individual de pansament“ fu reglementat și adoptat și în armata franceză, în anul 1891. Acest pachet se compune din câșți purificați, înveliți în tifon, din o compresă și din o fașă de aceeași țesătură, din o impermeabilă și din spilce de siguranță, totul biclorurat și acoperit cu un înveliș de cotonadă, peste care este lipită o etichetă, arătând compozițiunea și modul de întrebunțare al conținutului, care pôte fi împărțit, decât sunt două rani. Mărimea pachetului este de 0m, 12 de lungime pe 0m, 015 de grosime. Aceste pachete ținute în magazinele companiilor se distribuie în momentul mobilizării. Omenii îl pörtă într-un puzunărăș special în căptușela tunicei. Pentru a se servi de acest pansament neapărat, trebuie a se da soldatului o instrucțiune în acest scop prin îngrijirea serviciului sanitar.

Literatură.

În tipografia modernă, Gregorie Luis din Bucuresci (Str. Academiei 24) a apărut: Principiul de naționalitate, conferință ținută la „Ateneul român“ din Bucuresci, de Aureliu C. Popovici. Form. mare 8° de 45 pag.

Indreptariu pentru ortografia română.

Regule și vocabular ortografic. Introdus la școlele din Bucovina prin emisul ministeriului cultelor și instrucțiunii. Compus de Dr. D. Onciul din Cernăuți. Form 8° de 79 pag. Preț 12 cr.

În editura librăriei H. Zeidner din Brașov au apărut următoarele cărți didactice:

Gramatica elementară a limbii germane cu deprinderi de tradus germane și române, virite printre regule și cu vocabulele trebuincioase la acestea, prelucrat din un manuscris al răposatului jude de cerc din Săliște, Ioan Maxim, și întocmit pentru școlele medii și civile, precum și pentru noul privat, de Nicolau Pilița, profesor la gimnasiu rom. gr. or. din Brașov. Form. mare 8° de 288 pag. Preț 1 fl. 40 cr.

Geografia Ungariei și Elemente din geografia generală pentru școlele populare, de Dr. Nicolau Pop, revădit și îndreptat, mai ales cu privire la date statistice, de Nicolae Pilița. Edițiunea a șaptea. Preț 25 cruceri.

La Blașiu a apărut: „Manual de Poetică română“ în usul școlilor secundare, revădit și întocmit după planul ministerului unghuresc de culte și instrucțiune publică de Alesiu Viciu, profesorul gimnasial. E vorba adevărat de cunoscutul manual de poetică română al d-lui I. Manliu, pe care d-l Viciu, autorul altor mai multor opuri didactice de valoare, l-a revădit și întocmit ast-fel, ca să poată fi introdus ca manual și în gimnasiile noastre de aici.

În tipografia „Gutenberg, Joseph Göbl“ din Bucuresci a apărut: Fabulele lui Lessing în prosă și versuri, însoțite de un număr de fabule alese din Hagedorn, Gellert etc. Textul german întocmit conform noului program pentru seminar și școlile normale, și publicat cu note explicative, de Dr. G. Comană, profesorul de limba și lit. germană la seminarul central și la școala specială de artilerie și geniu din Bucuresci. Fom. 8° de 70 pag. Prețul 1 leu.

„Elena“, cunoscutul roman de Dimitrie Bolintineanu, ediție nouă, împărțită, în două volume, cuprinzând în total 312 pag., cu mai multe ilustrații în text. Prețul ambelor volume 4 lei. De vânzare la editura ziarului „Universul“ din Bucuresci (Strada Brezoianu), se poate însă procura și dela librăria Ciurcu din Brașov cu prețul de 2 fl.

Povestiri de Petra-Petrescu à 80 cr. francate. De vânzare la administrația noastră.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Martie 1894.

Table with exchange rates for various currencies and commodities in Vienna, including gold, silver, and various bonds.

Cursul pieței Brașov.

Din 22 Martie 1894.

Table with market prices for various goods in Brașov, including banknotes, silver, and other commodities.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription rates for Austro-Ungary: 3 fl. for 3 months, 6 fl. for 6 months, 12 fl. for a year.

Pentru România și străinătate:

Table showing subscription rates for Romania and abroad: 10 fr. for 3 months, 20 fr. for 6 months, 40 fr. for a year.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription rates for Austro-Ungary for Sunday issues: 2 fl. for a year, 1 fl. for 6 months, 50 cr. for 3 months.

Pentru România și străinătate:

Table showing subscription rates for Romania and abroad for Sunday issues: 8 franci for a year, 4 franci for 6 months, 2 franci for 3 months.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1893.

Large table showing train schedules for various routes including Budapest-Brașov, Brașov-București, and others, with columns for train numbers, departure times, and arrival times.

Nota: Numeri încaștrați cu linii grase înseamnă orele de noapte